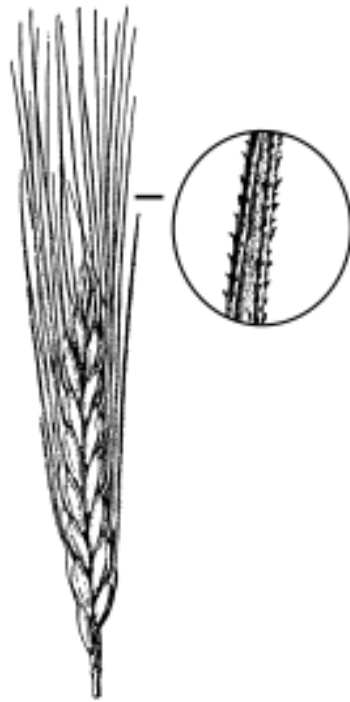
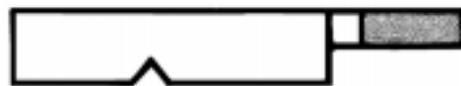

62 על ידי שהולכיה במים, שאם יש בה פגימה יראה בהם כעין חריץ.
 63 רב ששת בדרק לה פריש לישניה – העבירו על ראש לשונו, ואם יש
 64 פגימה הרגיש בה. רב אחא בר יעקב בדרק לה פחוט השערה
 65 שהעבירו על הסכין, ואם יש בה פגימה נעצר בה. בסורא אמרי,
 66 בישורא אכלה בישורא לברקה – כיון שבא לשחוט בה בשר, צריך
 67 לבדוק אם כשמעבירים אותה על בשר מורגשת בה פגימה, ולכן יש
 68 לבדוק על בשר אצבעו, או על ראש לשונו, וכדומה. אך אין לבדוק
 69 בדבר יותר קשה, שאינו מרגיש בו את הפגימות הדקות הראיות
 70 לקרוע על בשר הסימנים, וכן אין לבדוק בדבר יותר רך, לפי שהוא
 71 מרגיש בו פגימות דקות מאד, והוא פוסל את הסכין בלי סיבה, שהרי
 72 פגימה דקה כל כך, אין בכוחה לקרוע את בשר הסימנים.
 73 אמר רב פפא, צריכה בדיקה אבישורא – על ידי שמעבירו על בשר
 74 אצבעו, ואטופרא – ועל צפורנו, (ואתלתא רוחתא – בשלש רוחות
 75 הסכין, בשני צדדיו ועל חודו) [ואתרי יסני – משני צידי הסכין].
 76 אמר ליה רבינא לרב אשי, אמר לן [לנו] רב סמא בריה דרב
 77 משרשא משמך, דאמרת ליה משמיה דרבא, צריכה בדיקה
 78 אבישורא ואטופרא ואתלתא רוחתא. אמר ליה רב אשי, אבישורא
 79 ואטופרא אכן אמרי, ואולם אתלתא רוחתא לא אמרי. איכא
 80 דאמרי – ויש אומרים שהשיב רב אשי, אכן אבישורא ואטופרא
 81 ואתלתא רוחתא אמרי, אך משמיה דרבא לא אמרי.
 82 רבינא ורב אחא בריה דרבא הוו יתבי קמיה [היו יושבים לפניו]
 83 דרב אשי, אייתו סכין לקמיה דרב אשי לברקה – הביאו סכין לפני
 84 רב אשי לבדוק, אמר ליה רב אשי לרב אחא בריה דרבא, בדיקה
 85 – בדוק את הסכין. בדיקה אטופרא ואבישורא ואתלתא רוחתא.
 86 אמר ליה רב אשי, יישר – חזק ואמץ, שיפה בדקת. [בן אמר רב
 87 בהנא, שכך צריכים לבדוק את הסכין].
 88 רב ימר אמר, אטופרא ואבישורא צריכה בדיקה, אבל אתלתא
 89 רוחתא לא צריכה. וראה לך שאין הסכין צריכה בדיקה בצידה,
 90 מי לא אמר רבי יודא אמר שמואל, ליבן סכין – שרפו באש עד
 91 שהאדים, ושחטו בה, שחיתו בשירה, ואין חוששים שחום הסכין
 92 שרף את הסימנים לפני השחיטה, לפי שהידידה – חוד הסכין, חותך
 93 את הסימנים קודם לליבונה – לפני שהחום של הסכין המלובנת
 94 מספיק לשרוף את הסימנים. [קשיא לן (לעיל ת) האיכא צדדיו – והרי
 95 צדדי מקום השחיטה נשרפים לפני סוף השחיטה, ונמצא שהבהמה
 96 נטרפת קודם גמר השחיטה. ואמרינן – ותיצרנו, שפית השחיטה
 97 מרווח רוחה – הסימנים במקום השחיטה מתוחמים, וכאשר חותכים
 98 אותם מקום החתך מתרחב, ולכן צדדי מקום החתך אינם נוגעים יותר
 99 בסכין, ואינם נשרפים מחום הסכין המלובנת. ולכן הךא נמי בית
 100 השחיטה מרווח רוחה – גם כאן לא איכפת לנו אם יש פגימה בצדי
 101 הסכין, שהרי מקום השחיטה מתרחב לאחר שחוד הסכין חתך את
 102 הסימנים, ומקום החתך אינו נוגע יותר בצדי הסכין, ולכן גם אם יש
 103 פגימה בצדיו של הסכין, אין הפגימה יכולה לקרוע את הסימנים.
 104 אמר ליה הונא בר רב קמינא, אמר רבי שמעון בן לקיש, שלש
 105 פגימות הן בדיני התורה, ושיעורן אחד, פגימת עצם בפסח – בקרבן
 106 פסח יש איסור שלא לשבור עצם מהקרבן, ואם עושה פגימה בעצם
 107 עובר על האיסור. פגימת אוזן בפסח – בכור זכר מבהמה טהורה
 108 הינו קדוש וחייב להקריבו לקרבן, ובשרו נאכל לכהנים בירושלים,
 109 אך אם יש בו מום נותנים אותו לכהן, והוא ממונו, והוא נשחט ונאכל
 110 בכל מקום, ואם יש באוזנו פגימה, הרי הוא בעל מום, והוא הדין
 111 בשאר איברים, או בשאר קרבנות. פגימת מום בקרשים – אם חסר
 112 באחד מאיברי בהמת קדשים, הרי היא בעלת מום, ואסור להקריבה
 113 על גבי המזבח, וצריך לפדותה, ואז היא יוצאת לחולין. ובא לרבות
 114 אפילו את המומים שאינם שייכים בכור, כגון פגימה בשפת בית
 115 הרוחם, שהיא שייכת רק בקרבנות נבות, ואילו בכור נוהג רק
 116 בזכרים. והחידוש בדין זה, שמאחר והוא מקום שאינו ניכר, הייתי
 117 אומר שאין פגימה קטנה פוסלת אותה. ורב הסימא אמר, אף פגימת
 118 סכין, ואידך – ורב הונא בר קטינא לא מנה פגימת סכין, לפי
 119 שבהולין לא קא מירי – הוא דיבר על הפגימות הנהוגות בקדשים,
 120 ולא בפגימות הנהוגות בחולין. וכולן שיעור פגימתן, הוא כרי –
 121 בשיעור של פגימת המזבח – שצריך המזבח להיות שלם, ואם נפגם
 122 הוא פסול ואסור להקריב עליו.

1 סכין שיש בה פגימות הרבה, תידון [נחשבת] כמגנה – כמסור
 2 שאסור לשחוט בה, בין אם היא 'אוגרת' בין אם היא 'מסוככת'.
 3 וסכין שאין בה אלא פגימה אחת, אם הפגימה אוגרת את הבשר
 4 לתוכה, פסולה. ואם היא מסוככת – שהבשר מסתכסך בה, בשירה.
 5 הגמרא מבארת את דברי הברייתא. מבררת הגמרא: היכי דמיא
 6 [ומה] אוגרת והיכי דמיא מסוככת. אמר רבי אליעזר, אוגרת,
 7 משתי רוחות – שיש לפגימה שני עוקצים בשני צידי הפגימה,
 8 וכאשר מעבירים ציפורן על מקום הפגימה, היא נעצרת, ונמצאת
 9 [נאגרת] בין שני העוקצים. מסוככת, מרוח אחת – שהפגימה הינה
 10 רק מצד אחד, וצידי השני של הסכין חלק שהושחו על ידי משחות,
 11 וכאשר הבשר נכנס לפגימה, אינו נאגר בתוכה, ויכול לצאת
 12 ולהמשיך, אלא שימסתכסך בסכין.
 13 מקשה הגמרא: מאי שנא משתי רוחות, שפסולה, משום דמורשא
 14 קמא מחליש ומורשא בתרא פוע – שהעוקץ הראשון מחליש
 15 [ומרדד ועושה דין] את העור והבשר ולכן כאשר אחר כך הסימנים
 16 עוברים דרך העוקץ השני הם נקרעים, אם כן מרוח אחת נמי תהא
 17 פסולה, שהרי חורפא דסבינא מחליש – חוד הסכין העובר על העור
 18 והבשר קורע אותם, ואז כשמגיע למקום הפגימה בסכין, מורשא פוע
 19 – הפגימה קורעת את הסימן. מתרצת הגמרא: דקא'ים ארישא
 20 דסבינא – מדובר באופן שהפגימה עומדת בתחילת הסכין, ולכן
 21 כשהפגימה פוגעת בצוואר הבהמה, העור והבשר עדיין שלמים, ואין
 22 הפגימה מגיעה לסימנים.
 23 מקשה הגמרא: סוף סוף כי אולא מחלישא – כשהוא מוליך את
 24 הסכין על הצוואר, העור והבשר נקרעים והצוואר נחלש [נעשה דין]
 25 על ידי חוד הסכין, ולאחר מכן כי אתא פוע – כאשר הוא ממשיך
 26 לשחוט ומחיר את הסכין מסוף לתחילתו, הסימנים נקרעים על ידי
 27 הפגימה. מתרצת הגמרא: מדובר בגון שהוליד את הסכין, ולא
 28 תביא אותה חזרה אליו.
 29 אמר רבא, שלש מדות פסבין. אוגרת, לא ישחוט בה, ואם שחט
 30 שחיתו פסולה. מסוככת – שיש בה פגימה שיש לה עוקץ רק
 31 מצד אחד, ומעיקר הדין אם הולך את הסכין ולא הביא שחיתו
 32 כשרה, בכל זאת לא ישחוט בה לכתחלה שמה יולך ויביא, ואם
 33 שחט בה ונזהר להוליד ולא להביא, שחיתו בשירה עולה ויוזר
 34 פסבין – סכין שהיתה בה פגימה, והשחיתו אותה עד שהחלקה, אך
 35 מקום הפגימה נמוך משאר הסכין, ועל ידי ההשחזה הסכין התעגלה
 36 מעט פגימה, שחט בה לכתחלה.
 37 אמר ליה רב הונא בריה דרב נחמיה לרב אשי, אמרת לן משמיה
 38 דרבא, מסוככת פסולה, והא (אמר רבא) [תניא] – שנינו
 39 בברייתא [מסוככת בשירה. מתרצת הגמרא: לא קשיא, כאן –
 40 דברי רבא הם באופן שהוליד והביא את הסכין, ולכן השחיטה
 41 פסולה, ואילו כאן – בברייתא, שהוליד ולא הביא, ולכן כשרה.
 42 אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי, אמר רב אשי, אם הסכין דמיא
 43 לקסאכא – לזקן השיבולים, שאין הסכין חלקה, אבל אין בה פגימה,
 44 מאי לשחוט בה. אמר ליה רב אשי, מאן הייב לן מבשריה, ואכלין
 45 – מי יתן לנו מבשר בהמה זו, ואוכל ממנו, כלומר שמוותר לכתחילה
 46 לשחוט בה.
 47 אודות חיוב בדיקת סכין: אמר רב הונא, מנין לחיוב בדיקת סכין
 48 שאין בה פגימה מן התורה, שנאמר (שמואל א' יד לה) שאמר שאלו לעם
 49 'הגישו אלי איש שורו ואיש שידו ושחטתם בזה ואכלתם'. ו'בזה'
 50 היינו בסכין שנתן להם, שאסור לשחוט אלא בסכין בדוקה, ולכן
 51 הוצרכו לשחוט רב סכין שבדק.
 52 מקשה הגמרא: פשיטא, מנין לרב נבך הסכין את הסימנים, הבהמה
 53 מריפה, בענין בדיקה שאין בה פגימה הנוקבת. מתרצת הגמרא:
 54 שצריכה בדיקה להכנס קאמרינן, וזה נלמד מהפסוק 'ושחטתם בזה'.
 55 מקשה הגמרא: והאמר רבי זחנן, לא אמרו להראות סכין להכנס
 56 אלא מפני כבודו של חכם, ואילו רב חסדא למד זאת מפסוק.
 57 מתרצת הגמרא: אכן בדיקת חכם היא רק תקנה מדרבנן, וקרא
 58 [והפסוק] אסמכתא בעלמא הוא.
 59 הגמרא מבארת כיצד בודקים סכין: כמערכא בדיקיה לה בשימשא –
 60 בארץ ישראל בדקו את הסכין מול אור השמש לראות אם יש בה
 61 פגימה. בנהרדעא בדיקיה לה במיא – בעיר נהרדעא, בדקו את הסכין

השיער שבקצה שיבולת
סכין שיש בה פגימות

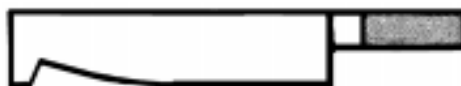
אוגרת

מסוכסכת לפירוש רש"י

מסוכסכת לפירוש רמב"ן

דקאים ארישא דסכינא
לפירוש רש"י

עולה ויורד